

Molnar T., Kiskarolj F., Molnar Olga (2003). Bovina virusna dijareja – prva serološka ispitivanja na epizootiološkom području VSI „Subotica“. „5. Jugoslovenski Epizootiološki dan“, Palé, Subotica, 3.-5. Aprila 2003. Zbornik referata i kratkih sadržaja, str. 56-9.

Petrović T., Đuričić Bosiljka, Toplak I., Lazić S., Đurja Barlić Maganja, Hostnik P., Grom J., Sandvik T. (2004). Isolation and confirmation of bovine viral diarrhoea virus in Serbia and comparative typing with recent Slovenian isolates. Acta Veterinaria, Vol., No. 1-2, 299-312.

Petrović T. Identifikacija i genetska analiza izolovanih sojeva virusa govode dijareje (BVD) na području Republike Srbije (2006). Doktorska disertacija, Katedra za zarazne bolesti životinja i bolesti počla, Fakultet veterinarske medicine, Univerzitet u Beogradu.

Roeder P.L., Jeffrey M. & Cranwell M.P. (1986). Pestivirus fethopathogenicity in cattle: changing sequale with fetal maturation. Vet Rec 118 (2): 44-8.

Vilcek S., Paton D.J., Durkovic B., Strojny L., Ibata G., Mousa A., Loitsch A., Rossmannith W., Vega S., Scicluna MT and Palfi V. (2001). Bovine viral diarrhoea virus genotype I can be separated into at least eleven genetic groups. Arch Virol 146: 99-115.

Vogel, Fernanda Silveira Flores et al. (2001). Serological response and evaluation of fetal protection in pregnant ewes vaccinated against bovine viral diarrhoea virus (BVDV). Cienc. Rural [online], vol.31, n.5, pp. 831-838. ISSN 0103-8478. doi: 10.1590/S0103-84782001000500015.

IMMUNOGENICITY EVALUATION OF VACCINAL STRAINS AND VACCINE PREPARED FROM BOVINE VIRAL DIARRHOEA VIRUS ON SHEEPS

V. Kurčubić, Z. Ilić, R. Đoković¹, S. Jevtić

Abstract

The aim of our work was to evaluate immunogenicity of vaccinal strains and inactivated polyvalent vaccine prepared from Bovine Viral Diarrhoea Virus (BVDV) on sheep, before application of vaccine on cattle, like target group. On the beginning of an experiment, all experimental sheep were seronegative on BVDV. Four sheep were vaccinated and revaccinated after 33 days with inactivated vaccine, two sheep with inactivated CP BVDV-1 strain W4, – 179725 and two sheep with inactivated CP BVDV-1 strain W3, – 173481. All experimental sheep (n=8) were seropositive 30 days after revaccination, with titers of specific antibodies against BVDV in range from 1:8 to 1:128. In conclusion, we should say that the sheep can be useful as model for immunogenicity evaluation of vaccine which contained BVDV.

Key words: BVDV, vaccine, strains, immunogenicity, sheep.

KATEGORIJE MESA U OBRADENIM TRUPOVIMA TOVNIH PILJČA U ZAVISNOSTI OD DUŽINE TOVA I SISTEMA GAJENJA

Snežana Bogosavljević-Bosković¹, Tatjana Šanković², V. Đoković¹, S. Rakonjac¹, Nedeljka Nikolova³

Izvod: Imajući u vidu pojedine ustanovljene propise Evropske unije za ekstenzivni, tj. tradicionalan sistem gajenja tovnih pilčica, kao i specifičnosti u živinarstvu naše zemlje, organizovana su eksperimentalna istraživanja sa ciljem ispitivanja klančnih karakteristika tovnih pilčica u zavisnosti od dužine tova i sistema gajenja. Tov pilčica organizovan je na dva načina, ekstenzivno u živinarstvu i gajenjem uz korišćenje slobodnih ispusta. Obzirom na značaj dužine tova u neindustrijskoj živinarskoj proizvodnji, to je trajao 49, 56 i 63 dana. Na kraju svakog od navedenih tovnih perioda slobodnih ispusta, odabrani metodom slučajnog uzorka, klanu su radi ispitivanja kvantitativnih i kvalitativnih osobina obrađenih trupova.

U ovom radu prikazani su rezultati ispitivanja udela pojedinih kategorija mesa (I, II i III, prema Pravilniku o kvalitetu mesa pernate živine, 1981) u masi obrađenih trupova oglednih pilčica. Razlike ispoljene su stanovišta uticaja ispitivanih sistema gajenja, kao i dužine tova bile su male i nisu bile statistički značajne (P>0.05).

Ključne reči: brojleri, uzrast, sistem gajenja, kategorije mesa.

Uvod

Savremene tendencije gajenja živine u razvijenim zemljama Evrope nezaobilazno su nametnule potrebu definisanja odgovarajućih inoviranih tehnologija gajenja kojima će ova proizvodnja i kod nas zadovoljiti kriterijume proizvodnje prirodne i zdrave hrane, zahteve u smislu zaštite životinja, kao i potrebe racionalizacije proizvodnog ciklusa.

Propisi Evropske Unije za neindustrijsku, ekološku i organsku proizvodnju dosta su strogi.

Najvažniji postavljeni zahtevi su smeštaj sa dovoljno prirodne svetlosti, ograničena gustina naseljenosti, tj. ograničen broj jedinki po jedinici površine, korišćenje pilčica sporog rasta, kao i preporuke da se obezbedi ispost.

Posebno je regulisano pitanje ishrane, kao i pitanje dužine trajanja tova (Ristić, 2003).

Unica genotipa i starosti pri različitim sistemima gajenja na porast i kvalitet mesa tovnih pilčica bio je predmet istraživanja mnogih autora, kao što su Havenstein i sar. (1994), Ristić (1994), Lewis i sar. (1997), Damme i Rychlik (2001), Simon (2001),

¹ Agronomski fakultet, Čačak

² Naučni institut za prehrambene tehnologije Novi Sad

³ Institut za stočarstvo, Univerzitet "Ss. Cyril and Methodius", Skoplje, R. Macedonia

